

Abstrakt

Název práce: Magistratury v antickém Římě za období principátu

Cílem této práce bylo podat systematický přehled podoby císařské administrativy a dvorských kanceláří Římské říše za období principátu, tedy necelých prvních tří století po Kristu.

Jejich výčet, pravomoci a úřední agenda byly podány chronologicky podle presumovaného a doloženého období vzniku v rámci vlád jednotlivých císařů a dynastií, spolu s nejvýznamnější administrativní politikou a reformami jednotlivých vládců. Popis císařského kabinetu a jeho vývoje byl zasazen do základního dobového kontextu, který osvětluje případnou motivaci a impulsy k vytvoření či zrušení té které kanceláře či zavedení příslušné reformy od nástupu císaře Octaviana na trůn, až po přehled zásadních změn na poli státní správy za vlády císaře Diocletiana.

Císařská administrativa hrála za období principátu výraznou roli. Ačkoliv k její oficiální institucionalizaci došel až císař Claudius a její podoba a organizace se ustálila až za vlády císaře Hadriana během druhého století, již od počátku principátního období se císařské magistratury přičinily o rozvoj Říše jako nezbytné podpory vlády jednotlivých panovníků. Zejména velké kanceláře *ab epistulis*, *a rationibus*, *a libellis* a později i *a memoria* měly značný vliv na poli domácí politiky a jejich vedoucí pak v císařské radě.

To, co svými reformami zahájil Octavianus, došlo za pozdějších císařů k profesionálnímu úřednickému personálu, který dokázal Říši efektivně spravovat a postupně nahradit staré a neefektivní magistratury republikánské. Vytvoření této administrativní sítě mělo též za následek změny v sociálním systému římské společnosti. Znamenala značný prospěch nejprve pro císařské otroky a propuštěnce, později římské jezdce, kteří obsadili většinu významných pozic. Uvedené změny postupně vedly k oslabení postavení senátu, který postupem času nedokázal vzdorovat císaři, což velice usnadnilo přechod v dominátní struktury. Role císařské administrativy při stabilizaci Římské říše během období krize a občanských válek je neoddiskutovatelná a postavení dvorského kabinetu by při studiu rozvoje Římského císařství nemělo být opomíjeno.